

Wolvennieuws

- **Verslag Dag van het Schaap**
- **Tussenstand subsidieaanvragen Gelderland**
- **Noodsets beschikbaar in heel Gelderland**
- **Toelichting 'calamiteitenregeling'**
- **Kuddebeschermingshonden gearriveerd**
- **Tussenrapportage BIJ12 juni**
- **Wolven op de Veluwe in het Nieuws**

Dag van het Schaap 2022 besteedt ook aandacht aan wolvenpreventie

De Dag van het Schaap vond plaats op 11 juni in het Nationaal Hippisch Centrum in Ermelo. Meer dan 3.000 bezoekers kwamen af op de vele activiteiten, zoals rassenpresentaties, het NK-schapen scheren, keuringen en het wolplein. Ook de wolvencommissie Gelderland was aanwezig om informatie te geven over de bescherming van schapen tegen de wolf.

De Dag van het Schaap bood een goede gelegenheid om met schapenhouders het gesprek aan te gaan. De wolvencommissie Gelderland hoopt immers dat schapenhouders tot een betere afweging kunnen komen en besluiten om effectieve en preventieve maatregelen te nemen tegen de wolf. Samen kunnen we kijken hoe we de wolfschade zo veel mogelijk voorkomen! ►

Wolvenpreventie-plein

Het was in elk geval duidelijk dat de terugkeer van de wolf in Nederland een onderwerp is dat leeft bij de schapenhouders. Op het 'wolvenpreventie-plein' konden de bezoekers een kijkje nemen bij de demo-opstelling van vijf wolfwerende afrasteringen waarvoor je subsidie kan aanvragen. Wolvenconsultanten Johan Wesselink en Jaap Mekel stonden klaar om bezoekers verder te helpen met hun vragen.

Eén van de meest gestelde vragen was: een wolf springt toch makkelijk over 120 cm hoge rasters, moet de omheining niet veel hoger?

Hierop konden de wolvenconsultanten een helder antwoord geven: ook al is de wolf hier fysiek toe in staat, toch zal hij dit niet snel doen. Hij heeft namelijk van nature niet de neiging om ergens overheen te springen. Hij zal eerst proberen onder de afrastering door te kruipen en als dat niet lukt er doorheen. Desnoods probeert hij te klauteren, maar springen doet hij alleen als hij dit geleerd heeft. Daarom is het zo belangrijk dat de afrastering voldoende onder stroom staat (minimaal 4500 V), want wolven zijn hier heel gevoelig voor. Na één flinke elektrische schok zullen ze niet snel opnieuw een elektrische afrastering aanraken. ■

PRAKTISCH

Tip van de wolvenconsultent: Gebruik getwijnd staaldraad als onderste stroomdraad

Getwijnde staaldraad – meerdere dunne staaldraden die zijn gebundeld tot een stevige draad – is heel geschikt voor de onderste draad van wolfwerende afrastering. Waarom? Stroomdraden mogen geen contact maken met de ondergrond of vegetatie om de stroomgeleiding te waarborgen. Getwijnd staaldraad heeft een beter stroomgeleidend vermogen. Daarnaast is het beter bestand tegen tussentijds maaiwerk en het schroeit eventuele begroeiing beter weg. Het is ook geschikt voor lange stukken (verplaatsbare) afrastering.

Foto: Mariëtte van Uiter

Maak werk van wolfwerende maatregelen en vraag subsidie aan

Of je nu voor of tegen de wolf bent: het nemen van preventieve maatregelen is een must voor schapenhouders in of nabij een wolvengebied. Wolfwerende afrasteringen houden de wolf op afstand en beperken de schade aan levende have. De provincie biedt een tegemoetkoming in de kosten hiervoor ([zie de factsheet voor enkele rekenvoorbeelden](#)). ►

Tot nu toe 8 subsidieaanvragen in 2022

Jammer genoeg maken schapenhouders (te) weinig gebruik van deze subsidie. Vanaf 1 januari tot 15 juni 2022 waren er maar acht aanvragen. De deelnamebereidheid blijft dus ver achter bij de verwachtingen. Er is meer geld beschikbaar dan aanvragers.

Wolvenconsulent helpt bij subsidieaanvraag

Een subsidie aanvragen is voor de meeste mensen geen dagelijks werk. In september 2021 is Johan Wesselink gestart als wolvenconsulent. Hij geeft dierhouders praktisch advies en helpt hen bij hun aanvragen. Hopelijk verlaagt dit de drempel om maatregelen te treffen en daarvoor subsidie aan te vragen. Ook blijft de wolvencommissie kijken welke factoren een rol spelen bij de bereidheid van schapenhouders om wolfwerende maatregelen te treffen. ■

Snelle bescherming tegen een zwervende wolf? Vraag een noodset aan

Als wolven in de buurt zijn waargenomen, dan kan je de provincie vragen om tijdelijk een noodset te lenen om je vee te beschermen.

Hoe werkt zo'n noodset?

De sets bestaan uit acht flexinetten met schrikdraadapparatuur waarmee je een noodkraal kan maken. De noodsets blijven eigendom van de provincie en worden 2 weken uitgeleend (eventueel verlengbaar met 2 weken). Dit geeft de gebruiker de mogelijkheid om in de tussentijd een blijvende oplossing te creëren.

Hoe vraag je een wolfwerende set aan?

Is er een wolf actief in jouw regio en wil je bescherming? Dan kun je een verzoek doen bij het Provincieloket om een noodset in bruikleen te krijgen. Stuur een e-mail naar post@gelderland.nl of bel van maandag tot en met vrijdag van 08.30 uur tot 16.30 uur naar 026-3599999 voor meer informatie.

Motie vraagt uitbreiding noodsets en meer uitgiftepunten

Op 8 juni is er een motie aangenomen die Gedeputeerde Staten verzoekt om Gelderse dierhouders te faciliteren met uitbreiding van het aantal provinciale noodsets, vooruitlopend op de besluitvorming in de Staten over preventieve maatregelen in Gelderland na actualisatie van het Interprovinciaal Wolvenplan. De partijen vragen de provincie de beschikbaarheid en het beheer van de flexinets te laten faciliteren door ze in beheer te brengen bij dierhouders in Gelderland.

Word uitgiftepunt!

De verantwoordelijkheid om vee te beschermen ligt bij de eigenaar. Maar de provincie helpt in geval van nood, onder meer met wolfwerende noodsets. De motie van 8 juni (zie hiernaast) vraagt om een uitbreiding van het aantal noodsets en van het aantal uitgiftepunten in de provincie, zodat dierhouders snel hulp krijgen in geval van wolfschade.

→ Wil jij een bijdrage leveren aan het beschermen van vee tegen de wolf in jouw regio? Meld je dan aan via post@gelderland.nl. Het vraagt opslagruimte en flexibiliteit in geval van een calamiteit. De sets zijn vergezeld door een informatiemap en er is een provinciaal aanspreekpunt voor de administratieve kant van de bruikleen.

Dit onderwerp in de media

Extra wolfwerende hekken komen in Gelderland beschikbaar buiten leefgebied wolf

(Vee & Gewas, 8 juni 2022)

Alle schapenhouders kunnen wolf nu weren met gratis net

(Omroep Gelderland, 9 juni 2022)

Foto: Wolvencommissie Gelderland

Uitgifteprocedure noodsets

- ✎ Voor vragen kan de veehouder van maandag tot en met vrijdag van 8.30 uur tot 16.30 uur telefonisch contact opnemen. Voor klachten, calamiteiten of incidenten kan dit 24 uur per dag, 7 dagen per week. Telefoon: 026 359 99 99.
- ✎ Het gaat om het uitlenen van materiaal dat door de gebruiker zelf moet worden gehaald, opgezet, afgebroken en teruggebracht. Meestal zijn er vrijwilligers beschikbaar om daarbij te helpen. De provincie kan geen garanties geven voor hulp bij het plaatsen van noodsets, maar bij behoefte proberen we gebruiker en vrijwilligers wel in contact te brengen.
- ✎ Bij het uitlenen van een noodset tekent de veehouder een uitleen-overeenkomst met daarin gegevens over de duur van uitlening, eigen risico en verantwoordelijkheden.
- ✎ Een noodset bestaat uit:
 - a. 8 flexinetten (50 m)
 - b. 1 schrikdraadklok
 - c. 2 aardpennen 1 meter

Accu's, accuopladers en voltmeters maken vanwege foutgevoeligheid geen onderdeel uit van de noodsets. Dit behoort over het algemeen tot de standaarduitrusting van een dierhouder.
- ✎ Bij het uitlenen van een noodset ontvangt de veehouder een informatiemap met instructies.
- ✎ Op korte termijn is er telefonisch overleg met de wolvenconsulent, waarbij er gekeken wordt naar mogelijk blijvende oplossingen.

Bij aanhoudende wolfschade buiten het officiële leefgebied: check de calamiteitenregeling

Ook buiten het officiële leefgebied kunnen wolven blijven rondhangen en daarbij schapen en geiten aanvallen. In dat geval is het belangrijk dat de dierhouder zijn vee beschermt, zodat de wolf op zoek moet gaan naar wilde prooidieren. De calamiteitenregeling van de provincie kan daarbij helpen.

Bij 2 of meer aanvallen binnen zeven dagen binnen één gemeente of twee aangrenzende gemeenten *buiten het officiële leefgebied* wordt de 'calamiteitenregeling' voor 14 dagen opgesteld.

Voorwaarden:

- er zijn twee aanvallen binnen zeven dagen
- binnen één gemeente of twee aangrenzende gemeenten
- de schapen- of geitenhouder doet de aanvraag binnen twee weken na de tweede aanval
- de schapen- of geitenhouder maakt eerst de afrastering wolfwerend en vraagt dan de subsidie aan
- de aanvraag voor subsidie is ingediend uiterlijk binnen 2 weken na de 2e aanval door de wolf

Zijn twee weken niet te kort om in actie te komen?

Je hoeft niet te wachten totdat de calamiteitenregeling geldt. Je kan de rasters al plaatsen en pas indienen als er sprake is van een calamiteit. Beeldmateriaal dat het hek er staat is voldoende. Ook als het leefgebied van de wolf wordt uitgebreid, kan je al geplaatste rasters nog indienen. Zo niet, dan bescherm je je vee en beperk je de voorzienbare risico's zo veel mogelijk voor eigen rekening.

Treedt de calamiteitenregeling ook in werking bij meerdere schademeldingen op dezelfde dag?

Er is alleen sprake van een calamiteit bij twee aanvallen op verschillende dagen binnen zeven dagen na de dag waarop het eerste dier is gedood. Dit is om zwervende wolven op doortocht uit te sluiten, want die kunnen overal – ook buiten het leefgebied – in Gelderland voorkomen. Als een zwervende wolf langer in een gebied blijft rondhangen en herhaaldelijk schade veroorzaakt, treedt de 'calamiteitenregeling' in werking.

Peildatum: Op hoeveel dieren kan ik de subsidie baseren?

De peildatum voor het aantal schapen en/of geiten op de stallijsten van het I&R Dieren van de RVO is de datum van de 2e aanval door de wolf. De datum kan je nakijken op de [website van uitvoeringsorganisatie BIJ12](#). ■

Dit onderwerp in de media

Geld voor alle schapenhouders beschikbaar om wolven tegen te houden

(Omroep Gelderland, 2 mei 2022)

Boeren boos om nieuwe subsidieregeling. Gelderland om wolf aan te pakken

(Hart van Nederland, 2 mei 2022)

Subsidie wolvenrasters nu voor heel Gelderland

(Het Schaap, 17 maart 2022)

Uitbreiding regeling wolvenschade in Gelderland

(De Boerderij, 17 maart 2022)

Zijn kuddebeschermingshonden de oplossing om wolven en schaapskuddes naast elkaar te laten bestaan?

Pilot Noordwest-Veluwe gestart

De aanvallen van wolven op gescheperde kuddes op de heidevelden rondom Nunspeet toonden aan dat een goede bescherming van de kuddes nodig was. Drie schaapskuddes die grazen op de natuurterreinen zijn in mei gestart met kuddebeschermingshonden (KBH). De aanschaf van de KBH is een pilot van twee jaar die zal nagaan of dit hier de geschikte oplossing is. Het is een samenwerking tussen Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer, Gemeente Nunspeet en de kudde eigenaren Landschapsbeheer 't Groene Veld en schaapskudde Elspeter Heide. Op advies van de wolvencommissie heeft de provincie Gelderland een financiële bijdrage verleend.

KBH zijn totaal andere honden dan de honden waarmee de herders de kudde hoeden. Deze honden van het ras Mastin Español de Trabajo zijn er al van pup af aan op ingesteld om een schaapskudde tegen roofdieren te beschermen.

De KBH lopen mee tijdens het hoeden en blijven ook in de nacht bij de kuddes in de kraal.

De herder loopt voorlopig met de KBH aan de riem. Dat is niet alleen volledig veilig, het is ook dé manier om de honden te laten binden met de herder, de kudde en de hoedhonden.

Foto's: Mariëtte van Uiter

De KBH moeten wennen aan alles wat ze op een dag zoal tegenkomen: wandelaars, mountainbikers, wild, mensen met honden, kinderen. De hulp van de bezoekers van de hei is van groot belang.

Doel is om de KBH aan het einde van de pilot volledig te integreren in de bedrijfsvoering van de kudde.

Dit onderwerp in het nieuws

Elspheetse schaapskudde krijgt twee beschermingshonden

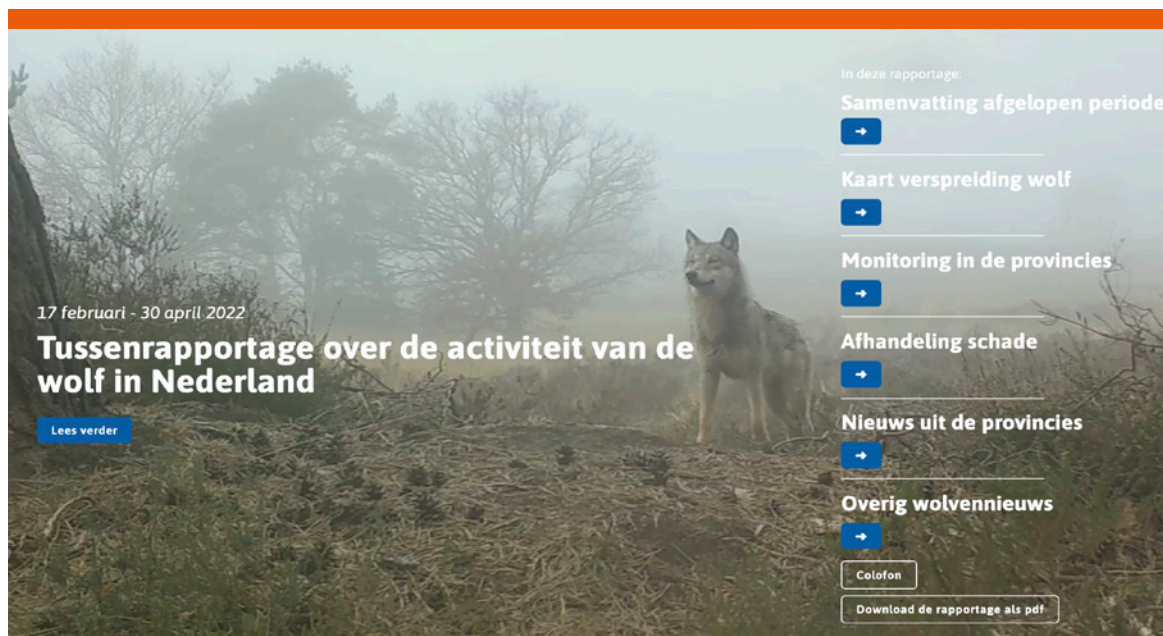
(Omroep Gelderland, 12 april 2022)

Proef op de Veluwe: houdt kudde-beschermingshond wolf op afstand van schapen?

(Nature Today, 27 mei 2022)

Kuddebeschermingshonden wennen langzaam maar zeker

(RTV Nunspeet, 30 mei 2022)

Toename zwervende wolven in Nederland

Het aantal wolven in Nederland neemt nog steeds toe. In de periode van 17 februari tot en met 30 april 2022 is in de tussenrapportage wolf van BIJ12 de aanwezigheid van een aantal gevestigde wolven wederom vastgesteld in Nederland. Naast de roedel op de Noord-Veluwe zijn er in ons land waarschijnlijk nog een roedel en twee paren aanwezig: een mogelijke roedel op de Midden-Veluwe, een paar elders op de Veluwe en één in de regio Drenthe/Fryslân. Daarnaast trokken minimaal 11 zwervende wolven verspreid door ons land.

Opvallend is ook dat voor het eerst van een wolf in Gelderland (Vorden) is aangetoond dat de ouders een verschillende herkomst hebben. De vader is afkomstig uit het zuiden (Frankrijk, Alpine populatie) en de moeder uit het oosten (Duitsland, Centraal Europese populatie).

Wolvenwelpen gezien op de Midden-Veluwe

Er zijn twee wolvenwelpen gezien op de Midden-Veluwe. Dit blijkt uit een waarneming die binnen is gekomen bij het Wolvenmeldpunt. Het is nog onbekend welke wolven de ouders zijn. Eerder werd een wolvenwelp op de Noord-Veluwe waargenomen. Vanwege de huidige locatie op de Midden-Veluwe is het waarschijnlijk dat er een 2^e Nederlandse wolvenroedel is.

[Lees meer.](#) ■

Dit onderwerp in het nieuws

Aantal wolven in Nederland neemt toe: 'Veluwe wordt heel sterk bezet'

(De Stentor, 15 juni 2022)

Zeker drie wolvenparen en een roedel hebben zich gevestigd in Nederland

(Nu.nl, 15 juni 2022)

Wolvenwelpjes gespot op de Veluwe

(De Stentor, 28 juni 2022)

Wolven op de Veluwe in het nieuws

Jonge wolf gespot in grensgebied van de Achterhoek

(Omroep Gelderland, 11 maart 2022)

'Geef ontheffing op vergunning hoog raster'

(Het Schaap, 22 maart 2022)

DNA-uitslag is binnen: er is een tweede wolf in Park de Hoge Veluwe

(Omroep Gelderland, 31 maart 2022)

Provincie kijkt naar beheer wolf: 'Afschieten is daar één variant van'

(Omroep Gelderland, 6 april 2022)

Schapendodende wolf krijgt nieuwe vijand: de wolvenconsulent

(Nieuwsuur, 3 mei 2022)

Grondbezitters willen wolven kunnen afschieten: 'Als het misgaat, is het in Nederland'

(De Stentor, 5 mei 2022)

Roep om geld voor meer hekken tegen de wolf: 'We moeten ze leren dat schapen en geiten geen snacks zijn'

(De Stentor, 10 mei 2022)

Politiek wil meer subsidie om wolf buiten de deur te houden

(Omroep Gelderland, 25 mei 2022)

Dode wolf onder verdachte omstandigheden gevonden in Ugchelen

(Omroep Gelderland, 3 juni 2022)

Zorgen bij provincie: 'Er komen te veel wolven en je mag niets'

(Omroep Gelderland, 4 juni 2022)

Wolvin doodgereden op de A50 bij Apeldoorn Noord

(BIJ12, 6 juni 2022)

Auto grootste bedreiging voor wolf, derde van alle 'Nederlandse' dieren inmiddels doodgereden

(De Stentor, 9 juni 2022)

De wolvencommissie bestaat uit vertegenwoordigers van de schapen- en geitenhouderij, terrein-eigenaren en gemeenten. Het is haar taak om dierhouders te informeren over en te betrekken bij het besluitvormingsproces over de schadepreventiemaatregelen. De commissie is op 21 mei 2019 ingesteld door Gedeputeerde Staten van Gelderland en staat onder leiding van Pieter van Geel.